

Yr Iaith Gymraeg a'r Strategaeth

Am beth mae'r ddogfen hon?

Mae'r ddogfen yma yn esbonio sut mae'r strategaeth yn effeithio'r iaith Gymraeg.

Mae'n esbonio:

- Sut mae pobl yn cael eu cynorthwyo
- Sut gall staff helpu
- Sut mae'r gwybodaeth yn cael ei wneud yn hawdd i'w ddeall.

Mae'r ddogfen hon wedi'i hysgrifennu mewn ffurf Hawdd ei Ddarllen.

Sut mae'r Strategaeth yn Helpu'r Iaith Gymraeg

Mae'r strategaeth yn helpu'r iaith Gymraeg mewn ffyrdd da.

Rhoi pobl yn gyntaf

Mae'r strategaeth yn dweud dylai gwasanaethau edrych ar bob person fel unigolyn.

Mae hyn yn golygu:

- Dylai staff gofyn pa iaith sydd yn well gyda'r person
- Dylai staff sylwyddoli os mae rhywun yn defnyddio'r Gymraeg yn y lle gyntaf
- Mae hyn yn bwysig iawn i bobl gydag anableddau dysgu.

Gall defnyddio iaith gyntaf, fel Cymraeg, helpu pobl:

- Deall gwybodaeth yn well
- Teimlo'n dawel ac yn ddiogel
- Teimlo eu bod yn cael eu parchu

Cyd-weithio gyda phobl

Mae'r strategaeth yn dweud dylai gwasanaethau:

- Gwranddo ar bobl
- Cyd-weithio gyda phobl sydd yn defnyddio gwasanaethau

Gelwir hyn yn **gyd-gynhyrchu**.

Pan mae pobl yn helpu cynllunio gwasanaethau:

- Gall y Gymraeg cael ei defnyddio yn fwy naturiol
- Mae cymunedau Cymraeg yn teimlo eu bod yn cael eu cynnwys

Mae hyn yn helpu pobl i ddefnyddio'r Gymraeg mewn bywyd pob dydd.

Helpu staff i ddeall anghenion iaith

Mae'r strategaeth yn cefnogi hyfforddiant i staff.

Mae hyn yn helpu staff i:

- Deall pam mae dewis o iaith yn bwysig
- Gofyn i bobl pa iaith hoffon nhw ei defnyddio
- Dilyn Safonau'r Gymraeg

Mae hyn yn golygu bod pobl yn fwy tebygol o gael gwasanaethau yn Gymraeg os ydynt eu heisiau.

Gwybodaeth hawdd i'w ddeall

Mae'r strategaeth yn cefnogi gwybodaeth hygyrch

Mae hyn yn cynnwys:

- Dogfennau Hawdd ei Ddarllen
- Geiriau syml
- Cynlluniau clir

Gall gwybodaeth cael ei darparu:

- Yn Cymraeg
- Mewn ffordd sydd yn hawdd i'w ddeall

Mae hyn yn helpu pobl ag anabledau dysgu i:

- Deall beth sydd yn digwydd
- Gwneud dewisiadau
- Teimlo'n fwy hyderus

  	<p>Beth mae hyn yn ei olygu yn gyffredinol?</p> <p>Yn gyffredinol, mae'r strategaeth yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynorthwyo pob sydd yn defnyddio'r Gymraeg • Helpu staff i barchu dewisiadau iaith • Gwneud i wybodaeth fod yn glirach ac yn haws i'w ddeall <p>Mae'r strategaeth yn helpu nod Llywodraeth Cymru:</p> <p>Bydd mwy o bobl yn defnyddio'r Gymraeg mewn gwasanaethau pob dydd.</p>
	<p>Beth yw ystyr niwtral?</p> <p>Ystyr niwtral yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dim newid mawr positif • Dim newid mawr negyddol
 	<p>Pethau sydd yn aros yr un peth (niwtral)</p> <p>Mae'r strategaeth yn gynllun cyffredinol.</p> <p>Mae hyn yn golygu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae sefydliadau'n penderfynu sut i'w ddefnyddio <p>Nid yw rhai pethau'n ymwneud ag iaith, fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iechyd • Tai • Diogelwch <p>Dylai rhain dal i ddefnyddio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cymraeg a Saesneg <p>Os yw pethau eisoes yn gweithio'n dda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dim newidiadau mawr
	<p>May yna rhai effeithiau negyddol i'w hystyried.</p> <p>Beth yw ystyr negyddol?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effeithiau negyddol yw pethau gall achosu problemau. • Efallai na fydd rhai pethau'n gweithio'n dda.

	<p>Gall rhai problemau digwydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyw bob gwasanaeth ddim yn defnyddio'r Gymraeg yn yr un ffordd • Dim digon o staff sydd yn siarad Cymraeg • Gwybodaeth yn Saesneg yn unig • Systemau digidol ddim yn y Gymraeg <p>Gall yn problemau yma cael eu datrys.</p>
	<p>Beth yw ystyr Lliniaru?</p> <p>Mae lliniaru yn golygu gwneud pethau'n well. Mae'n golygu datrys problemau neu stopio problemau.</p>
	<p>Sut i wneud pethau'n well (Lliniaru)</p> <p>Dylen ni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynllunio ar gyfer gwasanaethau yn y Gymraeg • Darparu gwybodaeth yn y Gymraeg a ffuff Hawdd ei ddarllen • Cynnig Cymraeg heb aros i gael ein hofyn • Helpu staff i ddysgu Cymraeg • Cadarnhau bod gwasanaethau yn dilyn y rheolau • Siarad â phobl yn Gymraeg os hoffen nhw
	<p>Beth mae hyn yn ei olygu</p> <p>Gall y cynllun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpu pobl i ddefnyddio'r Gymraeg • Helpu pobl i deimlo'n gyffyrddus • Helpu pobl i ddeall <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dylai'r Gymraeg a'r Saesneg cael eu trin yn yr un ffordd ✓ Gall pobl cael gwasanaethau yn Cymraeg os hoffen nhw